

# Tıbbi Malpraktis Konusunda DergiPark Üzerinden Ulaşılan Dergilerde Yayımlanmış Makalelerin İncelenmesi\*

## Examination of the Articles Published in the Journals Accessed through DergiPark on Medical Malpractice

Aykut Yasdı<sup>i</sup>, Serap Torun<sup>ii</sup>

<sup>i</sup>Dr., Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Tarihi ve Etik AD.  
<https://orcid.org/0000-0002-9475-3796>

<sup>ii</sup>Doç. Dr., Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Tarihi ve Etik AD.  
<https://orcid.org/0000-0002-1651-2735>

### Öz

**Amaç:** Çalışmada tıbbi malpraktis konusunda DergiPark'ta 2022 yılı sonuna kadar yayımlanmış makaleler yayımlandığı yıla ve yayımlayan disiplinlere göre sayısal olarak incelenmiş olup elde edilen sonuçlarla meslek disiplinlerinin konuya ilgisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

**Yöntem:** Bu çalışma retrospektif yöntem kullanılarak yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak tıbbi malpraktis konusunda DergiPark üzerinden ulaşılan dergilerde yayımlanmış makaleler incelenmiştir. 01.03.2024 tarihinde, DergiPark'ta belirlenen başlıklarla (Tıbbi hata, Malpraktis, Tıbbi malpraktis, Tıbbi uygulama hatası, Uygulama hatası, Hatalı uygulama, Hatalı tıbbi uygulama), yayımlanmış olan makale başlıklarında ve anahtar kelimelerinde konuya ilişkin yapılan taramalar sonucunda bulgular sistematik olarak incelenmiştir. İstatistiksel olarak sayı ve yüzde değerleri kullanılmıştır.

**Bulgular:** Tıbbi malpraktise ilişkin en erken rastlanılan akademik yayın tarihi olan 2005 yılından itibaren 2022 yılı sonuna kadar 300 adet kayıtlı akademik yayın bulunmuştur. Yıllara göre yapılan incelemede ise 2013 yılından itibaren artış görülmekte olup 2016 yılı ve 2018-2022 yılları arasındaki akademik yayın sayılarındaki artışlar göze çarpmaktadır.

**Sonuç:** Bu konuda en çok çalışma katkısının hemşirelik alanından yapıldığı görülmektedir. Hemşirelik alanını sırasıyla sağlık yönetimi ve adli tıp alanları takip etmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Tıbbi Malpraktis, Tıbbi Uygulama Hatası, Tıbbi Hata, Komplikasyon

### ABSTRACT

**Aim:** In the study, articles on medical malpractice published in DergiPark until the end of 2022 were numerically examined according to the year of publication and the publishing disciplines, and the results obtained were aimed to reveal the interest of professional disciplines in the subject.

**Material and Method:** This study was conducted using a retrospective method. As a data collection tool, articles on medical malpractice published in journals accessed through DergiPark were examined. As a result of the scans made on the subject in the titles (Medical error, Malpractice, Medical malpractice, Medical malpractice, Medical malpractice, Implementation error, Malpractice, Malpractice), published article titles and keywords in DergiPark at 01.03.2024, the findings were systematically examined. Statistically, numbers and percentages were used.

**Results:** 300 registered academic publications were found from the earliest academic publication on medical malpractice at 2005 to the end of 2022. In the analysis made by years, an increase has been observed since 2013, and the increase in the number of academic publications between 2016 and 2018-2022 is striking.

**Conclusion:** It is seen that the most study contribution on this subject is made from the field of nursing. Nursing field is followed by health management and forensic medicine fields respectively.

**Keywords:** Medical Malpractice, Medical Practice Error, Medical Error, Complication

\*Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi 2024;14(2):214-222

DOI: 10.31020/mutfd.1418111

e-ISSN: 1309-8004

Geliş Tarihi – Received: 12 Ocak 2024; Kabul Tarihi- Accepted: 22 Nisan 2024

İletişim- Correspondence Author: Aykut Yasdı <dr.aykut84@gmail.com>

## Giriş

Tıbbi malpraktis, binlerce yıl öncesinden bugüne uzanan ve günümüzde sağlık ve hukuk gibi meslek disiplinlerinin ilgilendiği konulardan biri olması nedeniyle, geniş bir yelpazede irdelenmesi gerekmektedir.

Literatüre baktığımızda Tıbbi hata, Malpraktis, Tıbbi malpraktis, Tıbbi uygulama hatası, Uygulama hatası, Hatalı uygulama, Hatalı tıbbi uygulama şeklinde farklı adlandırmaların kullanıldığı görülmüştür. Çalışmamızda kavramı tıbbi malpraktis şeklinde kullanmayı uygun görmüş bulunmaktayız.

Literatür incelememizde tıbbi malpraktis kavramının genel olarak tıbbi hata ve komplikasyon kavramlarıyla karıştırıldığına rastlanmaktadır. Bu kavramların tanımlamasına kısaca değinecek olursak:

**Tıbbi malpraktis:** Malpraktis kelimesi, Latince “*mala*” ve “*praxis*” sözcüklerinden oluşmaktadır. “*Mala*” “kötü” ve “*praxis*” “uygulama, pratik” anlamına gelmektedir ve Türkçe’ye “kötü uygulama” olarak çevrilmiştir.<sup>1,2</sup> Malpraktis, bir meslek mensubunun mesleğini uyguladığı esnada ortaya çıkan hatalı, kusurlu hareketleri ifade etmek için kullanılır. Bu kavram sağlık ve tıp alanı için kullanıldığında “tıbbi malpraktis” şeklinde kullanılmaktadır.<sup>2,3</sup> Türk Tabipler Birliği’nin 01.02.1999 tarihinde yayınladığı Hekimlik Meslek Etiği Kurallarının 13. Maddesinde Hekimliğin kötü uygulaması (Malpraktis) başlığı altında “Bilgisizlik, deneyimsizlik ya da ilgisizlik nedeniyle bir hastanın zarar görmesi “hekimliğin kötü uygulaması” anlamına gelir.” şeklinde tanımlanmıştır. Dünya Tabipler Birliği tarafından tıbbi malpraktis, “Hekimin tedavi sırasında standart uygulama yapmaması, beceri eksikliği veya tedavi uygulamama sonucu hastaya zarar vermesi” olarak tanımlanmıştır.<sup>1,2,4</sup>

**Tıbbi hata:** İngilizce “Medical Error” olarak tanımlanmıştır.<sup>2</sup> Tıbbi hata (sağlık hizmetine bağlı hata), sağlık hizmetinin sunumunda hastanın altta yatan hastalığından ya da içinde bulunduğu durumdan bağımsız olarak, konuyla ilgili uzmanlar tarafından yanlış olduğu kabul edilen eylemler olarak tanımlanmaktadır. Hastaların, yapılan tıbbi uygulamalar sonucunda veya yapılması gereken tıbbi uygulamanın yapılmaması sonucunda zarara uğraması olarak tanımlanabilir.<sup>5</sup> Tıbbi hatalar; yanlış işlem uygulamak, doğru işlemi uygulamamak, doğru işlemi yanlış uygulamak gibi durumlarda ortaya çıkmaktadır.<sup>6</sup>

**Komplikasyon:** Sağlık profesyonelleri tarafından yapılan her tıbbi müdahalenin birtakım riskler içerdiği kabul edilmektedir. Tıbbi uygulama tıbbi standartlara uygun ve özenli yapılmasına rağmen önlenemeyen ve öngörülemeyen zararlar ortaya çıkabilmektedir. Hukuk alanında “izin verilen risk” olarak tanımlanan kavram tıp alanında “komplikasyon” olarak adlandırılmaktadır.<sup>7</sup> Komplikasyon; “bir hastalığın seyri veya tedavisi sırasında ortaya çıkan, hastalığın kendinden veya tıbbi müdahaleden kaynaklanan, tedbir alınmasına rağmen önlenemeyen, ortaya çıkabileceği o konu ile ilgili çevrelerde ve literatürde belirlenmiş ve kabul edilen, diğer hastalıklar veya bozukluklardır” olarak tanımlanmaktadır.<sup>8</sup>

Tıbbi malpraktis ve tıbbi hata arasındaki farklara değinecek olursak;

- Tıbbi hatada hastada zarar her zaman ortaya çıkmayabilir veya tespit edilemeyebilir.
- Tıbbi Malpraktis olarak adlandırabilmek için hata sonucunda bir zarar oluşması gerekmektedir.
- Her tıbbi malpraktis bir tıbbi hata iken, her tıbbi hata bir tıbbi malpraktis olmayabilir.<sup>2,6</sup>

Tıbbi malpraktis ve komplikasyon arasındaki farklar ise;

- Hekim tıbbi uygulama öncesinde hastasını görülebilecek komplikasyonlar ve riskler hakkında bilgilendirdiğinde, sözel ve yazılı onam aldığı anda ortaya çıkan komplikasyonlarda hukuki olarak sorumlu tutulamaz.

- Ancak komplikasyona karşı önlem almadığında ya da komplikasyon sürecini yönetemediğinde durum tıbbi malpraktise dönüşebilir.<sup>7,8</sup>

**Tablo 1.** Tıbbi malpraktis- komplikasyon ayrımı<sup>9</sup>

Zararlı Sonucun Özellikleri		Sonuç	Sonuçtan Doğan Sorumluluk
Öngörülemez (Beklenmeyen)	Önlenemeyen	Kaza, tesadüf	Sorumluluk doğmaz
Öngörülebilir (Beklenen)	Önlenemeyen	Komplikasyon	Sorumluluk doğmaz (öngörülebilir zararlı sonuç hakkında hastanın bilgilendirilmiş rızasının alınmış olması ve kusurlu fiillerle zarara sebebiyet verilmemiş olması şartı ile)
Öngörülebilir (Beklenen)	Önlem alınmaya çalışılmış	Komplikasyon	Sorumluluk doğmaz
Öngörülebilir (Beklenen)	Yeterli önlem alınmamış	Tıbbi malpraktis	Sağlık personeli kusurlu, sorumluluk doğar
Beceri eksikliği nedeniyle		Tıbbi malpraktis	Sağlık personeli kusurlu, sorumluluk doğar
Bilirkişi raporu almaya bile gerek duyulmayan grup		Tıbbi malpraktis	Sağlık personeli kusurlu, sorumluluk doğar

Kişilerin vücut bütünlüğüne yönelik yapılan her uygulama genel olarak hukuka aykırı kabul edilmektedir. Tıbbi müdahalenin hukuka uygun sayılması için birtakım şartları sağlaması gerekmektedir. Bu şartlar:

- Tıbbi müdahalenin yetkili sağlık personeli tarafından yapılması gerekliliği
- Tıbbi müdahalenin tıbbi endikasyon ve özenli tıbbi müdahale gibi tıp biliminin verilerine, ilke ve kurallarına uygun şekilde olması
- Hastanın aydınlatılmış onamının alınması.<sup>9-11</sup>

### Türkiye’de Tıbbi Malpraktis davaları:

22 Mart 2022 tarihindeki TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu toplantısında açıklanan verilere göre:<sup>12</sup>

- 2012-2022 yılları arasında 5933 yargı davası açılmıştır.
- 1831 dava için idari yargı mercilerince red kararı, 178 dava için kabul kararı, 1011 dava için kısmen kabul kısmen red kararı verilmiştir.
- Mahkemelerce kabul edilen tazminat tutarları; toplam beş milyar 297 milyon 154 bin 574 TL maddi tazminat tutarının 94 milyon TL’si; toplam dört buçuk milyar TL manevi tazminat tutarının 78 milyon TL’sidir. Toplam olarak 172 milyon TL tutarında tazminat ödetilmesine hükmedilmiştir.<sup>12</sup>

Açılan davalarda sorumlu görülen sağlık meslek gruplarının sayıları **Tablo 2’**de gösterilmektedir.

**Tablo 2.** Açılan dava sayılarının sağlık meslek gruplarına göre dağılımı<sup>12</sup>

Görev	Dava Sayısı
Hekim	4067
Hemşire	517
Ebe	147
Diğer Sağlık Personeli	391

Branşlara göre dava sayılarına bakıldığında cerrahi branşlar dâhilî branşlara oranla bakıldığında daha fazla tazminat davasına maruz kalmaktadırlar. Dâhilî branşlarda çocuk sağlığı ve hastalıkları branşının ilk sırada olduğu görülmektedir. Açılan davaların tıp branşlarına göre dağılımı aşağıdaki **Tablo 3’**te gösterilmektedir.

**Tablo 3.** Açılan dava sayılarının tıp branşlarına göre dağılımı<sup>12</sup>

Branş	Dava Sayısı
Acil Tıp	1566
Kadın Hastalıkları ve Doğum	1084
Genel Cerrahi	638
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	17

## Amaç

Bu çalışmada tıbbi malpraktis konusunda DergiPark'ta 2022 yılı sonuna kadar yayımlanmış makaleler yayımlandığı yıla ve yayımlayan disiplinlere göre sayısal olarak incelenmiş olup elde edilen sonuçlarla meslek disiplinlerinin konuya ilgisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

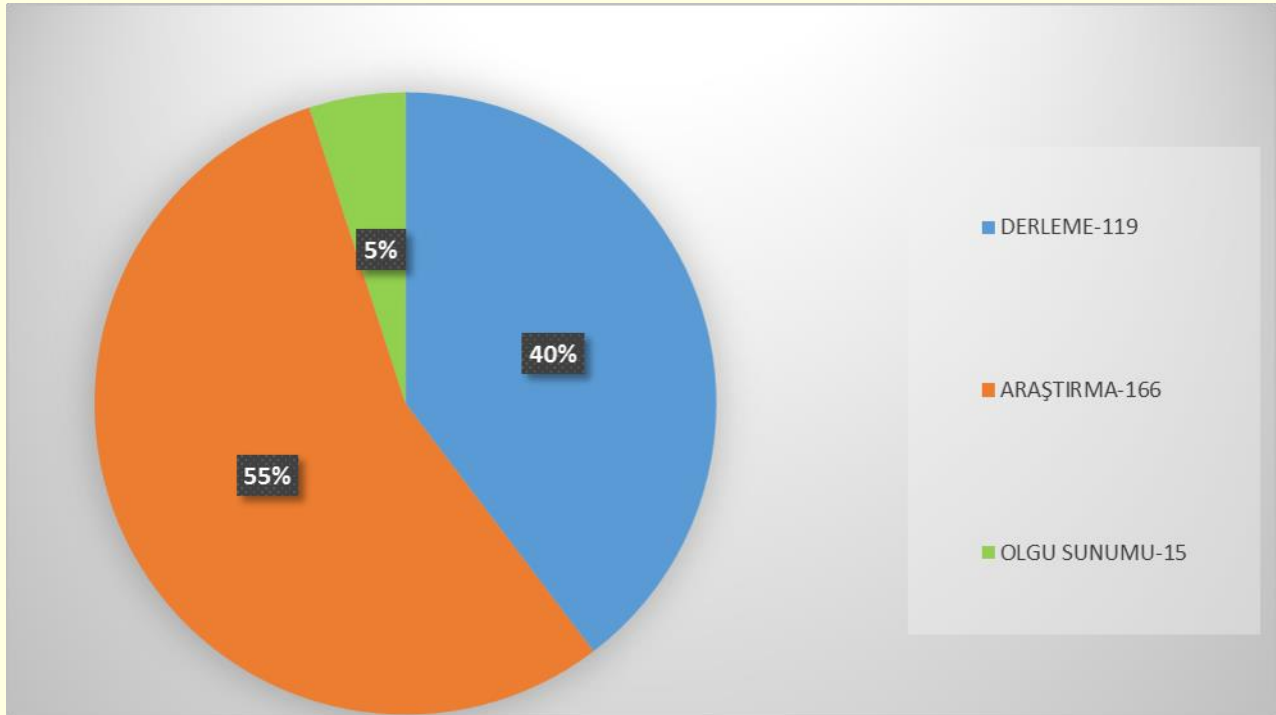
## Gereç ve Yöntem

Bu çalışma retrospektif yöntem kullanılarak yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak tıbbi malpraktis konusunda DergiPark üzerinden ulaşılan dergilerde yayımlanmış makaleler incelenmiştir. 01.03.2024 tarihinde, DergiPark'ta belirlenen başlıklarla (Tıbbi hata, Malpraktis, Tıbbi malpraktis, Tıbbi uygulama hatası, Uygulama hatası, Hatalı uygulama, Hatalı tıbbi uygulama), yayımlanmış olan makale başlıklarında ve anahtar kelimelerinde konuya ilişkin yapılan taramalar sonucunda bulgular sistematik olarak incelenmiştir. İstatistiksel olarak sayı ve yüzde değerleri kullanılmıştır.

## Bulgular

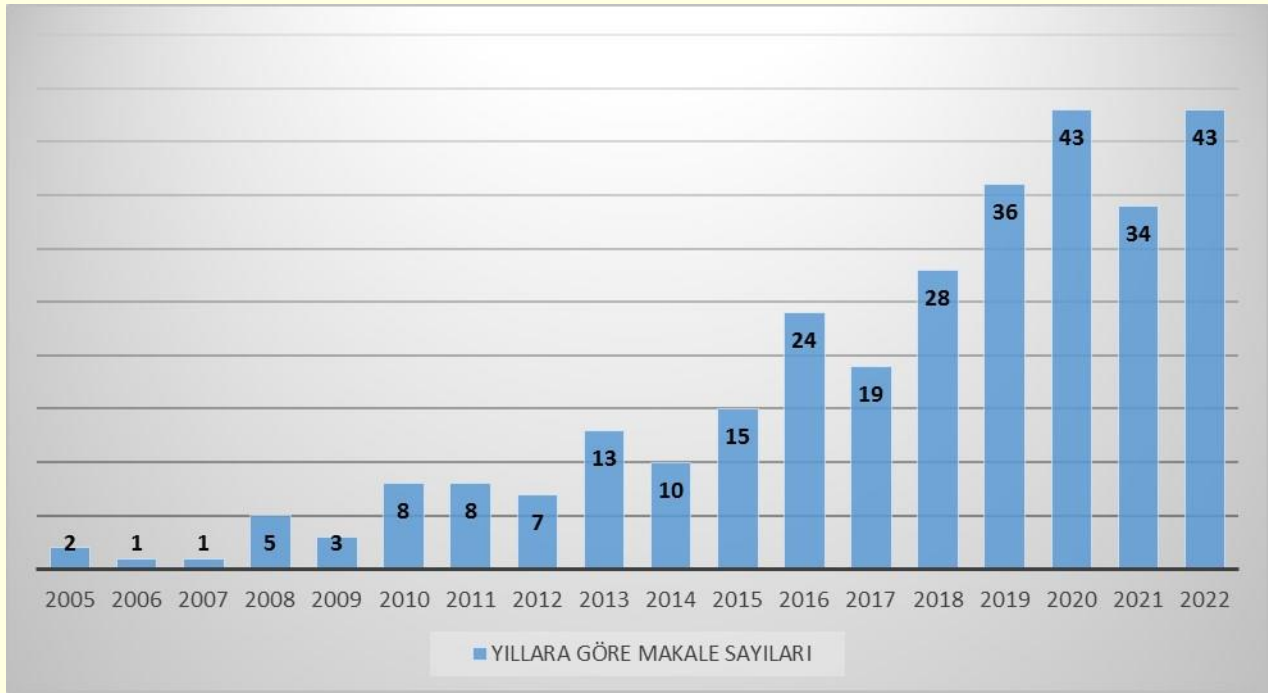
"Tıbbi hata, Malpraktis, Tıbbi malpraktis, Tıbbi uygulama hatası, Uygulama hatası, Hatalı uygulama, Hatalı tıbbi uygulama" başlıklarıyla Dergipark internet sitesinin arama bölümünde 01.03.2024 tarihinde yapılan taramada, 2005 yılından 2022 yılı sonuna kadar yayımlanmış toplam 304 adet makale bulunmuş olup konumuzla alakalı olmayan 4 adet makale kapsam dışı tutulmuştur. Çalışma kapsamına alınan 300 adet makale, makale türlerine, yöntemlerine, yayın yıllarına ve yazarlarının alanlarına göre ayrı tablolar şeklinde incelenmiştir.

Makale türlerine göre incelendiğinde 119 çalışmanın derleme türünde, 166 çalışmanın araştırma türünde, 15 çalışmanın olgu sunumu türünde olduğu görülmektedir. (**Şekil 1**) Araştırma türündeki çalışmaların 127 adedi tanımlayıcı türde, 39 adedi retrospektif yöntem kullanılarak yapılmıştır.



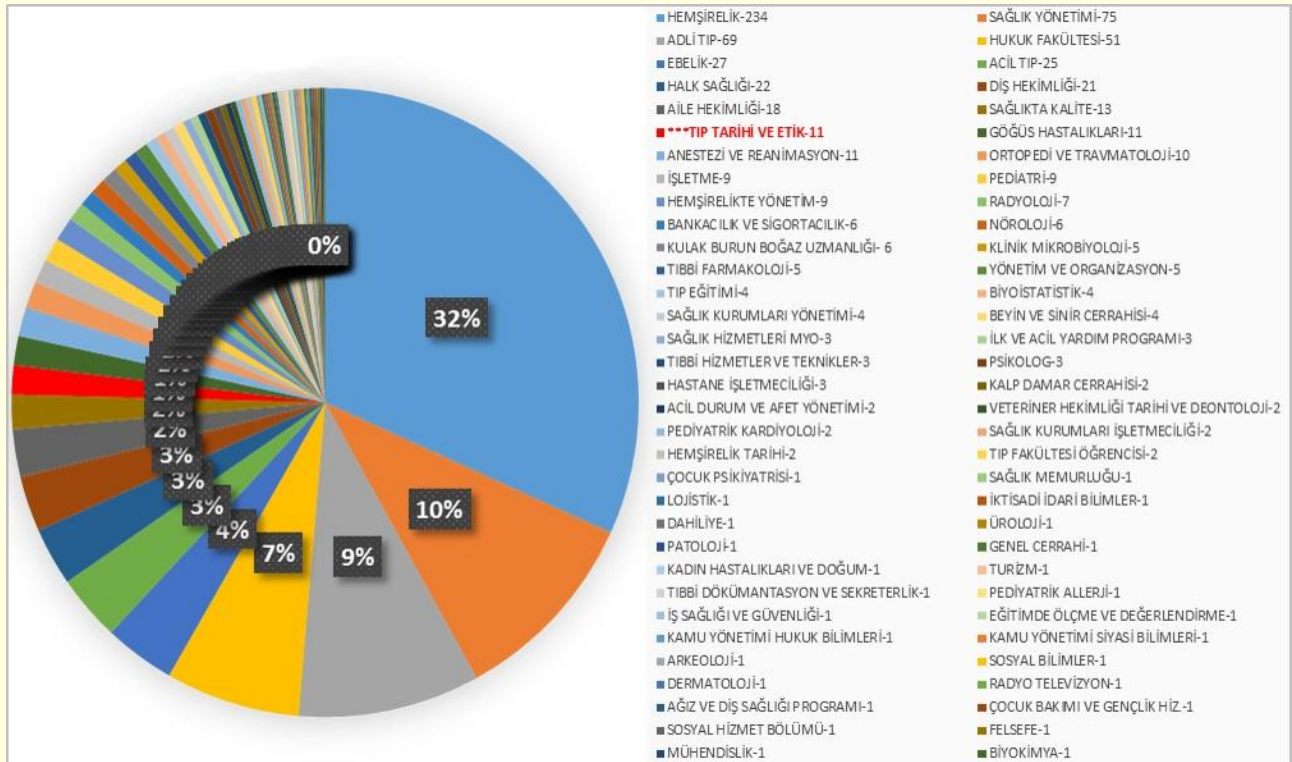
Şekil 1. Makale türleri grafiği

Yıllara göre makale sayıları **Şekil 2**'de gösterilmektedir. Bu tablo incelendiğinde 2013 yılından itibaren artış görülmekte olup 2016 yılı ve 2018-2022 yılları arasındaki akademik yayın sayılarındaki artışlar göze çarpmaktadır.



Şekil 2. Makale sayılarının yıllara göre dağılımı

Yazarların alanlarına göre dağılım sayıları tablosu tüm yayınların yazarlarının alanlarına göre sayıları tespit edilmiş olup **Şekil 3**'te gösterilmektedir. İncelenen 300 makalede toplam 736\* adet yazarın katkı sağladığı görülmektedir. Bu grafik incelendiğinde en çok yayına katılmış alan hemşirelik bölümü 234 yazar sayısı ile dikkat çekmektedir. Hemşirelik bölümünü 75 yazar katkısıyla Sağlık Yönetimi bölümü ve 69 yazar katkısıyla Adli Tıp bölümü takip etmektedir. Tıp Tarihi ve Etik alanından 11 yazarın katılım sağladığı görülmektedir. Beyin ve Sinir Cerrahisi dört, Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanlığı, Genel Cerrahi ve Üroloji gibi cerrahi branşlar birer yazar katkısıyla en az yayım yapan bölümler arasında göze çarpmaktadır.



Şekil 3. Makale yazarlarının alanlarına göre dağılım grafiği

\*Yazarların alanları, makalenin yazar bilgilerinde belirtilmiş bilgilere göre tespit edilmiştir.

Tıp Tarihi ve Etik özelinde incelendiğimizde bu alandan yazarların katkı sağladığı yayımlanmış makaleler, başlıkları, yazarları, anahtar kelimeleri, yayımlandıkları dergiler ve yayım yılları olarak **Tablo 4**'te gösterilmektedir. Bu tablo incelendiğinde toplamda sekiz adet makale yayımlandığı ve ilk makalenin 2009 yılında yayımlandığı görülmektedir. Bu alandan yazar katkısı sayısı 11 olarak göze çarpmaktadır.

**Tablo 4.** Tıp Tarihi ve Etik Alanından Katkı Yapılmış Çalışmalar

Başlık	Yazar	Anahtar Kelimeler	Dergi Adı	Yıl
Tokat ili merkezinde çalışan hekimlerin tıbbi uygulama hataları ile ilgili bilgi, tutum ve davranışları	Ali YILDIRIM, Murat AKSU, İlhan ÇETİN, Abdulkadir ŞAHAN	Tıbbi uygulama hatası, mesleki mali sorumluluk sigortası, hekim, ceza kanunu	Cumhuriyet Tıp Dergisi	2009
Tıbbi Hata Nedenleri ve Çözüm Yolları	Mehmet KARATAŞ, Cengiz YAKINCI	Tıbbi Hata, Malpraktis	Turgut Özal Tıp Merkezi Dergisi	2010
“Malpraktis” yerine “hizmet kaynaklı zarar”	Murat CİVANER	Malpraktis, tıbbi hata, güvenlik, korunmacı tıp, sorumluluk sigortası, tıp etiği	Türk Pediatri Arşivi	2011
Sağlık politikaları ile meslek ahlakı arasında ilişki var mı? Bursa Tabip Odası'na yapılan başvurular örneğinde bir değerlendirme		Hekim, meslek ahlakı, etik, tabip odası	Türkiye Halk Sağlığı Dergisi	2016
Doğumhanede tıp etiği: bir alan çalışması	Kayıhan PALA, Rukiye ÇAKIR, Murat CİVANER	Doğumhane, Doğumhane Etiği, Tıp Etiği	Cukurova Medical Journal	2019
Tıbbi Hata Eğitiminin Hemşirelik Öğrencilerinin Bilgi ve Tutumlarına Etkisi		Etik Sorumluluk, Hasta Güvenliği, Hemşirelik Eğitimi, Tıbbi Hata	Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi	2020
Tıp Fakültesi ve Hemşirelik Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Meslek Yaşamlarının Geleceğine İlişkin Görüşleri: Bir Karşılaştırmalı Araştırma	Melike ÖZTÜRK (Sorumlu Yazar), Sultan ALAN, Selim KADIOĞLU	Hemşirelik fakültesi, Mesleki görüş, Son sınıf öğrencisi, Tıp fakültesi	İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi	2022
Bursa Tabip Odası Onur Kuruluna Yansıyan Şikayetlerin Değerlendirilmesi: 1995-2005	Şerife YILMAZ GÖREN (Sorumlu Yazar), Neyyire Yasemin YALIM	Tabip odası, onur kurulu, soruşturma/kovuşturma, meslek ahlakı	Journal of Contemporary Medicine	2022

Başlıklarında “Etik veya Tıp Etiği” içeren, alan dışından yazarların yayımladığı beş adet makale bulunmuştur. (**Tablo 5**)

**Tablo 5.** Tıp Tarihi ve Etik Alanı Dışından “Etik” İçerikli Yapılmış Çalışmalar

Başlık	Yazar	Anahtar Kelimeler	Dergi Adı	Yıl
Disiplin Yönetiminin Yönetimsel Etik Açısından İncelenmesi: Bir Kamu Üniversite Hastanesi Örneği	Erhan KILINÇ, Abdulkadir AYDIN	Disiplin yönetimi, yönetimsel etik, sağlık çalışanı	İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi	2017
Endodontide Etik Sorunlar ve Malpraktis	Burçak GÜRSOY EMEK, Ayşe Diljin KEÇECİ (Sorumlu Yazar)	Endodonti, malpraktis, komplikasyon	Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi	2019
Doğumda Defansif Tıp Uygulamalarının Hasta Hakları	Zeynep BAROL KURTOĞLU, Nurten KAYA (Sorumlu Yazar)	Doğum, defansif tıp, ebelik, ebelik etik kodları, hasta hakları	Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi	2019



ve Ebelik Etik Kodları Yönünden  
Değerlendirilmesi

Ebelerde Malpraktis ve Etik	Biruni Sağlık ve Eğitim Bilimleri Dergisi	2021
Ebru ÖZBAY	YOBÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi	2021

İncelenen makalelerden Türkiye Biyoetik Dergisinde yayımlanmış olan bir adet makaleye rastlanmış olup yazarı L. Verda Ersoy, yayım yılı 2021 olarak görülmektedir. (**Tablo 6**)

**Tablo 6.** Türkiye Biyoetik Dergisinde yayımlanmış çalışmalar

Başlık	Yazar	Anahtar Kelimeler	Dergi Adı	Yıl
Tıbbi Malpraktiste Sorumluluk: 7406 Sayılı Yasa Malpraktis Açısından Neler Getirdi?	L. Verda ERSOY	malpraktis, sağlık hukuku, sorumluluk	Türkiye Biyoetik Dergisi	2021

### Tartışma

Tıbbi malpraktis tüm sağlık çalışanlarının karşı karşıya kalabileceği bir durumdur ve yoğun çalışma saatlerinin ve riskin arttığı branşlarda daha sık görülmektedir.

Çalışmamızda elde ettiğimiz bulgulara göre hemşirelik branşlarının bu konuda yayın katkı sayısının fazla olmasının sebebinin cerrahi ya da dahili kliniklerde hastaların takibinde daha yakından ve aktif rol oynamaları nedeniyle tıbbi hatalara farkındalıklarının ve ilgilerinin daha yüksek olması olduğu düşünülmektedir. Son yıllarda hemşireler hakkında açılan tıbbi malpraktis davalarının artması da bunu etkileyen faktörlerdendir.

Yayın katkısı olarak ikinci sırada bulunan Sağlık Yönetimi alanındaki çalışmalarda hasta güvenliği, tıbbi hata raporlama sistemleri, hekimlerin defansif tıp tutumları, yapay zekanın sağlık sisteminde kullanımı gibi konular üzerinde çalıştıkları görülmektedir. Bu çalışmalarda tıbbi hatalara yol açan sistemsel faktörleri karşı önlem almaya çalışmaları göze çarpmaktadır.

Adli Tıp ve Hukuk alanları tıbbi malpraktisin hukuki boyutuna değinen çalışmalarla, özellikle yargıya yansıyan tıbbi hata dosyaları ve otopsi dosyalarının incelenmesi şeklinde yayınlar yaparak tıbbi malpraktise sebep olan suç faktörlerini tespit etmeye ve ceza kanunlarında ilgili maddelerine dikkat çekmeye yönelik yayınlar yaptıkları görülmektedir.

Acil Tıp, Kadın Hastalıkları ve Doğum ve Genel Cerrahi branşları, Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası risk grupları sıralamasında en riskli grup olan 4. Grupta yer almaktadır. (**Tablo 7**) Tıbbi malpraktis davalarına en fazla maruz kalma riskinde bulunan grupların bu konudaki yayınlara katkı sayısının en az olduğu göze çarpmaktadır. Bunun nedeni olarak tıbbi hata sonrasında cezalandırma mekanizmasının işlenmesi, mesleki kariyerinin kötü etkilenecek olması düşüncesi, yapılan işlemlerin zaten riskli olması nedeniyle tıbbi hata değil komplikasyon olarak kabul edilmesi nedeniyle tıbbi hata bildirimlerinin yapılmasındaki eksiklikler ve bu branşlardaki hekimlerin de bu konuya ilgi düzeylerinin düşük olmasından kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Son dönemlerde hekimlerin TUS tercihlerinde, tıbbi malpraktis davaları açısından riskin fazla olması nedeniyle bahsedilen branşlarda tercihlerin azaldığı ve klinik dışı branşlara yönelim olduğu görülmektedir.<sup>13</sup>

**Tablo 7.** Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Risk Grupları tablosu<sup>14</sup>

Risk Grubu	Prim Tutarları (TL)	Azami Teminat Tutarı (TL)	Hekim Branşları
1. Grup	150	200000	Adli Tıp, Anatomi, Askeri Sahra Sağlık Hizmetleri Hekimliği, Çevre Sağlığı, Epidemiyoloji, Fizyoloji, Halk Sağlığı, Histoloji ve Embriyoloji, Sitopatoloji, Temel İmmünoloji, Tıbbi Biyokimya, Tıbbi Ekoloji ve Hidroklimatoloji, Tıbbi Farmakoloji, Tıbbi Mikoloji, Tıbbi Mikrobiyoloji, Tıbbi Parazitoloji, Tıbbi Patoloji, Tıbbi Viroloji
2. Grup	300	400000	Pratisyen Tabip, Aile Hekimliği, Askeri Psikiyatri, Çocuk Endokrinolojisi, Çocuk Genetik Hastalıkları, Çocuk İmmünolojisi ve Alerji Hastalıkları, Çocuk Metabolizma Hastalıkları, Çocuk Radyolojisi, Çocuk Romatolojisi, Deri ve Zührevi Hastalıkları, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon, Geriatri, Hava ve Uzay Hekimliği, İmmünoloji ve Alerji Hastalıkları, İş ve Meslek Hastalıkları, Klinik Nörofizyoloji, Nükleer Tıp, Çocuk Diş Hekimliği, Periodontoloji, Radyasyon Onkolojisi, Romatoloji, Spor Hekimliği, Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp, Tıbbi Genetik, Diş Tabibi, Ağız Diş ve Çene Radyolojisi, Gelişimsel Pediatri
3. Grup	500	600000	Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi, Algoloji, Çocuk Cerrahisi, Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları, Çocuk Gastroenterolojisi, Çocuk Göğüs Hastalıkları, Çocuk Hematolojisi ve Onkolojisi, Çocuk Kardiyolojisi, Çocuk Nefrolojisi, Çocuk Nörolojisi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Çocuk Ürolojisi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları, Endodonti, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji, Gastroenteroloji, Göğüs Hastalıkları, Göz Hastalıkları, Harp Cerrahisi, Hematoloji, İç Hastalıkları, Kardiyoloji, Kulak Burun Boğaz Hastalıkları, Nefroloji, Nöroloji, Ortodonti, Protetik Diş Tedavisi, Radyoloji, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları, Tıbbi Onkoloji, Üroloji, Restoratif Diş Tedavisi
4. Grup	750	800000	Acil Tıp, Ağız, Yüz ve Çene Cerrahisi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon, Beyin ve Sinir Cerrahisi, Cerrahi Onkoloji, Çocuk Acil, Çocuk Acil, Çocuk Kalp ve Damar Cerrahisi, Çocuk Yoğun Bakımı, El Cerrahisi, Gastroenteroloji Cerrahisi, Genel Cerrahi, Göğüs Cerrahisi, Jinekolojik Onkoloji Cerrahisi, Kadın Hastalıkları ve Doğum, Kalp ve Damar Cerrahisi, Neonatoloji, Ortopedi ve Travmatoloji, Periferik Damar Cerrahisi, Perinatoloji, Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi, Yoğun Bakım

## Sonuç

Eylemleri tıbbi malpraktis davalarına en fazla konu olan meslek grubu olan hekimlerin tıbbi malpraktis konusunda yaptıkları çalışma sayılarının azlığı dikkat çekmektedir. Tıbbi malpraktis konularındaki çalışmalar açısından asıl risk altındaki grup olan cerrahi branşların ilgisinin az olduğu görülmektedir.

Tıbbi malpraktis konusunda yapılan çalışmalarda etik konular kaynak olarak kullanılmasına rağmen Tıp Tarihi ve Etik alanının çalışmalara katılımının az olduğu görülmektedir.

Çalışmamızın Tıp Tarihi ve Etik alanında farkındalık yaratarak bu alandan, tıbbın etik ve hukuki yönlerini içeren tıbbi malpraktis konusunda daha çok çalışma katkısı yapılmasını teşvik etmesine yönelik önemli bir kaynak sağlaması beklenmektedir. Tıbbi malpraktis konusunda yapılmış bir literatür taraması bulunmaması çalışmayı önemli kılmaktadır.

## Bilgi

Çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Çalışma Dr. Aykut Yasdı'nın Doç. Dr. Serap Torun danışmanlığında yürüttüğü "Tıbbi Malpraktis Kavramının Tarihiçesi, Etik Boyutu ve Türkçe Akademik Yazındaki Yeri: Tanımlayıcı Bir Araştırma Eşliğinde" başlıklı doktora



tezinin ön ürünü olup 11-13 Eylül 2023 tarihleri arasında Samsun'da düzenlenen X. Biyoetik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

### Araştırmacı Katkı Oranı Beyanı

Aykut Yasdı: Fikir, tasarım, veri toplama/işleme, analiz ve yorum, literatür tarama ve yazım, kaynak sağlama.  
Serap Torun: Fikir, tasarım, denetleme/danışmanlık, veri toplama/işleme, analiz ve yorum, literatür tarama ve yazım, eleştirel inceleme, kaynak sağlama.

### Kaynaklar

1. Cengiz Dinçer D. Diyarbakır İlindeki Stajyer Avukatların Malpraktis-Komplikasyon Konusunda Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi. Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Diyarbakır, 2020: 1.
2. Yılmaz Gören Ş. Tıbbi Hata Eğitiminin Hemşirelik Öğrencilerinin Bilgi ve Tutumlarına Etkisi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Ankara, 2018: 1-3.
3. Tuncer B. Ebelerin Malpraktis Hakkında Bilgi, Düşünce, Gözlem ve Deneyimlerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana, 2014: 4.
4. Erdoğmuş Erdem Ö. Malpraktis İddiası ile Hakkında Soruşturma Açılan Hekimlerin Depresyon ve Tükenmişlik Düzeyleri. Uzmanlık Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Isparta, 2019: 23.
5. Tıbbi Hata. Erişim adresi: <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=8382>. Erişim tarihi: 30.12.2023.
6. Karataş M, Yakıncı C. Tıbbi Hata Nedenleri ve Çözüm Yolları. İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2010;17(3):233-236.
7. Banaz M. Hekimlerin Defansif Tıp ve Tıbbi Hata Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2020:5.
8. Kırtıçoğlu M. Yargıtay'da 2010-2017 Yılları Arasında Karara Bağlanan Hatalı Tıbbi Uygulama (Malpraktis) Dava Kararlarının Değerlendirilmesi. Uzmanlık Tezi, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Adana, 2018: 10.
9. Barlioğlu HC. Defansif Tıp Unsuru Olarak Tıbbi Malpraktis. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Hukuku Anabilim Dalı, Gaziantep, 2018:31-32.
10. Şeker Z. Malpraktis Davalarında Aydınlatılmış Onam ile İlgili Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi. Uzmanlık Tezi, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Adana, 2020:15.
11. Kara M. Tıbbi Uygulama Hatası Nedeniyle Yapılan Soruşturmalarda, 2009-2014 Yılları Arasında, İzmir Tabip Odası Onur Kurulu Tarafından Verilen Kararların Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, İzmir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Hukuku Programı, İzmir, 2015: 16.
12. Türkiye Büyük Millet Meclisi Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu 1. Toplantı. Erişim: [https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon\\_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=2930](https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=2930). Erişim Tarihi: 05.03.2024
13. Kasap H, ve ark. Tıbbi Uygulama Hatası Riski Yüksek Olan Uzmanlık Dallarının Tıpta Uzmanlık Sınavında Tercih Edilme Önceliklerinin Yıllara Göre Değişim. Adli Tıp Bülteni 2015;20(1):34- 37.
14. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Risk Grupları. Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=9&MevzuatNo=14124&MevzuatTertip=5>. Erişim tarihi: 05.03.2024